

The 43rd ICTM World Conference, Astan (Kazachstan), 16. – 22. júla 2015

V dňoch 16. – 22. júla 2015 sa v hlavnom meste Kazachstanu, v Astane, konala 43. svetová konferencia medzinárodnej spoločnosti pre tradičnú hudbu ICTM (International Council for Traditional Music). Konferencia sa uskutočnila v priestoroch modernej budovy Kazakh National University of Arts. Konferencia privítala vyše 600 delegátov zo 70 krajín sveta; svoje príspevky prezentovalo vyše 500 účastníkov, z toho 80 bolo z Kazachstanu a veľké množstvo ďalších účastníkov bolo z krajín bývalého Sovietskeho zväzu a z krajín Ázie. Prednášky, workshopy a videoprezentácie prebiehali každý deň na trinástich paralelných stretnutiach v štyroch rôznych termínoch. V jednotlivých tematicky zjednotených blokoch sa spravidla prezentovali traja až štyria účastníci. Po každom príspevku bol priestor na diskusiu.

Príspevky sa dotýkali piatich hlavných tém konferencie:

Hudba a nové politické geografické oblasti v turkicky hovoriacom svete aj mimo neho

Mladý štát Kazachstan, ktorý vznikol v roku 1991, ponúkol ideálnu príležitosť na posúdenie úlohy hudby a tanca v novovzniknutých politických, kultúrnych a geografických celkoch. V dôsledku rozpadu Sovietskeho zväzu vzniklo mnoho štátnych útvarov, ktoré boli vytvorené na základe etnického princípu, tak ako to bolo aj v prípade turkických jazykových oblastí. Dôležitou témou bola výzva k národnej identite v časoch globalizácie či vzostup regionálneho vnímania ako reakcia na nacionalizmus, transnacionalizmus a globalizáciu. Ako majú novovznikajúce politické a kultúrne celky využívať hudbu na podporenie svojich geopolitických cieľov a ako sa môžu hudobníci a ich publikum brániť novým formám ekonomickej a politickej nadvlády prostredníctvom hudby a tanca?

Tvorcovia hudby a tanca

Témami jednotlivých príspevkov boli: význam a miesto štúdií o individuálnych tvorcoch hud-

by a tanca, o umeleckých inštitúciách a o vede v oblasti, ktorá sa sústreďuje na hudbu a tanec jednotlivých skupín ľudí. Tvorcami môžu byť hudobníci, speváci, tanečníci, skladatelia, choreografi, výrobcovia hudobných nástrojov, vedci, sociálni aktivisti, vládni úradníci a pod. V konkrétnych spoločnostiach majú individuálni tvorcovia osobitne významnú úlohu prostredníctvom vplyvu na kultúrnu a sociálnu sféru spoločnosti.

Hudba, tanec, telo a spoločnosť

Hudobné a tanečné predstavenia sú v mnohých spoločnostiach udalosťami, ktoré niektorých ľudí spájajú, zatiaľ čo iných vylučujú. Ako fungujú tieto procesy prijatia a vylúčenia tam, kde sa prelína ľudské telo a spoločnosť? Ako môže spoločnosť využiť hudobné a tanečné predstavenia na liečbu chorých alebo postihnutých ľudí a na ich reintegráciu do spoločnosti? Ako ľudia používajú svoje telo v boji proti sociálnemu vylúčeniu prostredníctvom hudobných a tanečných vystúpení? Akým spôsobom je telo rodovo interpretované v hudobných a tanečných vystúpeniach? Ako menšiny, imigranti a vysídlení ľudia používajú svoje hrajuce a tancujúce telá, aby sa vyrovnali so svojím sociálnym postavením?

Zvuk prostredia: z prírodných a mestských priestorov k osobnému počúvaniu

V poslednom desaťročí stoja etnomuzikológovia pred výzvou rozšíriť svoje bádanie hudby o oblasti rôznych zvukov. Okruhy otázok sa týkali vzťahu medzi industriálnymi a vojenskými zvukmi a hudobnými zvukmi. Ako môže etnomuzikológia prispieť k vývoju v oblasti zvukových štúdií, aké etnomuzikologické metódy možno na tento účel použiť? Ako sa odráža zvukové prostredie jednotlivcov a komunit vo výbere toho, čo budú počúvať, vo vytváraní nových netradičných prostredí na prezentáciu hudby a tanca, na tvorbe nových piesní, na vzniku nových hudobných štýlov

a žánrov, aj na využívaní nových elektronických médií?

Vizuálne zobrazenie hudobných kultúr

Od perzských miniatúr k YouTube – hudba a tanec boli takmer vždy a všade predmetom vizuálneho zobrazenia. Hudobní historici prezentovali zobrazenia hudby ako súčasť hudobnej ikonografie. Aké metodologické a teoretické otázky sú stále aktuálne v tejto dlhodobo rozvíjanej oblasti štúdia? Na druhej strane, aký vplyv majú nové elektronické a vizuálne médiá na transformáciu hudobného a tanečného poznania? Aký majú vplyv na spoločenský život hudby a tanca v jednotlivých spoločnostiach? Ako menia tieto nové médiá naše výskumné metódy? Ako sa majú vizuálne zobrazenia v nových médiách náležite archivovať?

V rámci konferencie sa uskutočnili aj stretnutia jednotlivých študijných skupín ICTM: Audiovisual Ethnomusicology; Iconography of the Performing Arts; Music of East Asia; Applied Ethnomusicology; Multipart Music; Maqām; Music and Gender; Mediterranean Music Studies; Music and Minorities, pričom bola založená aj ďalšia, nová študijná skupina pod názvom Musics of the Slavic World.

Súčasťou konferencie bolo niekoľko stretnutí pri okrúhlym stole. Počas týchto stretnutí mohli diskutovať jednotliví účastníci okrúhleho stola medzi sebou, ale aj s prítomnými kolegami z publika. Prispievatelia vyberali témy, ktoré by podnietili živú diskusiu: ICTM

a jej sesterské organizácie; Bibliografická kontrola etnomuzikológie v Kazachstane; Africká hudba vo vysokoškolskom vzdelávaní: skúsenosti a výzvy; Predstavenia ducha: auditívna antropológia tvorby pohybu a zvuku.

Každý večer sa konali koncerty, na ktorých sa predstavili študenti a pedagógovia Kazachskej štátnej umeleckej akadémie, študenti Dankook univerzity v Soule s kórejskými tradičnými tancami a hudbou, koncert súčasnej kazachskej symfonickej hudby.

Súčasťou podujatia bola prezentácia najnovších publikácií v rámci výstavy, kde jednotliví účastníci mohli sústrediť svoje knihy, zborníky, CD, DVD, propagačné a informačné materiály o svojich projektoch a o výskumných pracoviskách. Tu vznikol aj ďalší priestor na bližšiu výmenu informácií a skúseností odborníkov, ktorí mohli ďalej pokračovať v individuálnych rozhovoroch počas neformálnych stretnutí. Konferencia bola veľkoryso poňatá, veľké množstvo účastníkov a zaujímavých príspevkov prezentovaných v rovnakom čase neumožňovalo absolvovať všetky panely a stretnutia. Napriek tomu sa na konferencii mohli stretnúť odborníci z rôznych krajín, ktorých spájajú podobné témy a nadviazať tak spoluprácu do budúcnosti. Priestor na diskusiu a výmenu skúseností bol vytvorený špeciálne na stretnutiach v rámci jednotlivých študijných skupín ICTM.

Jana Belišová

Ninth Triennial Conference of the European Society for the Cognitive Sciences of Music (ESCOM), Manchester (Veľká Británia), 17. – 22. augusta 2015

Už po deviatykrát sa uskutočnila interdisciplinárna konferencia medzinárodnej spoločnosti European Society for the Cognitive Sciences of Music (ESCOM), ktorá spája bádateľov z oblastí teoretického, experimentálneho a aplikovaného výskumu hudobnej kognície. Spoločnosť ESCOM existuje od roku 1991 a okrem konferencie, ktorú usporadúva

každé tri roky, vydáva so štvrťročnou periodicitou časopis *Musicae Scientiae*. Tematický dôraz časopisu i konferencie je položený na systematickej hudobnej vede, predovšetkým na psychológii, filozofii, estetike, hudobnej analýze, kognitívnej vede, umelej inteligencii v hudbe, modelovaní a neuropsychológii. Podujatie tento rok organizovala The Univer-